

NEJSEM V NIČEM JINÝ NEŽ OSTATNÍ

NEZASTÍRÁ, ŽE PO AMPUTACI NOHY PŘIŠLY I TĚŽKÉ CHVÍLE. JINAK SE ALE JIŘÍ ŠVIHÁLEK VŠEMOŽNĚ SNAŽÍ ZAŘADIT DO BĚŽNÉHO ŽIVOTA, PRACOVAT A ROZDÁVAT OKOLÍ RADOST A HUMOR, PŘEDEVŠÍM PROSTŘEDNICTVÍM BLOGU PACHOLEK.COM, ZA KTERÝ OBRŽEL I OCENĚNÍ MAGNESIA LITERA.

Proč jste si pro svůj blog zvolil právě název **pacholek.com**?

Tuhle přezdívku mi dala má láska na základní škole. Když přišla éra webových chatů, vstoupil jsem do nich pod stejným jménem a už v tom pokračuju. Toto označení mě neuráží, líbí se mi.

Říkáte o sobě, že jste introvert, váš blog je ovšem velmi otevřený. Jak se to dá skloubit?

To se přece nevylučuje. Nemám rád vystupování před lidmi. V komunikaci z očí do očí s cizím člověkem to ještě jde, ačkoli jsem vždycky nervózní. Ale předstoupit před dav? To není nic pro mě. Sedět a psát je mi příjemné a nedělá mi problém sdílet tímto způsobem v podstatě cokoli.

Přišel jste o nohu. Kdo čte váš blog, zná podrobnosti, ale můžete ještě jednou zopakovat, co se tehdy přesně stalo?

Loni v červenci jsem jel s manželkou na motorce na rodinnou oslavu. Cestou nás srazil vůz, který táhl přetížený vozík s čerstvě namíchaným betonem. Náklad ho rozhýbal a poslal do protisměru. Auto nás trefilo do nohou a srazilo nás z motorky. Mě čekala amputace nohy a manželku mnoho složitých operací.

Vaše žena už je v pořádku?

Bohužel ještě úplně ne. Ačkoli jsem přišel o nohu, zranění se mi zhojila dřív než jí. V důsledku série operací dodnes potřebuje při chůzi berle a nedávno podstoupila další operaci kolena. Čekají ji rehabilitace a já doufám, že po nich už bude moci berle definitivně zahodit.

Za nehodu nenesete zodpovědnost?

Nebyla to moje chyba, byla to náhoda. Kompenzaci řeší naši právníci, ale je to na dlouhé lokte. Rok je v tomhle krátká doba, takže čekáme. Nevím, co bychom dělali, kdybychom neměli poskytnutou podporu rodiny.

Vzpomenete si, co vám po nehodě jako první proletělo hlavou?

Na rozdíl od manželky si pamatuji všechno. Jak se před námi objevila hradba aut, otvírám oči a přede mnou leží Kačka v bezvědomí. Pamatuji si celý převoz do nemocnice i okamžik, kdy mi řekli, že se moji nohu nepodaří zachránit. Jaká byla má první myšlenka? Asi strach z toho, že jsem zabil svou ženu. Báł jsem se, že je po smrti.

Jaký dopad měla tato zkušenost na váš vztah?

My už spolu nejsme. Nehoda ale nebyla příčinou rozpadu našeho vztahu. Naopak nás dost stmelila, vzájemně jsme si pomáhali, jen jiskra mezi námi vyhasla. Nadále se ale podporujeme a máme se rádi. Jenom už nejsme manželé.

Měl jste výčitky svědomí z toho, co se stalo?

Měl a mám pořád. Kačka mi to za vinu nikdy nedávala. Chtěla jet a tohle nemohl nikdo ovlivnit. Ale bylo to mé rozhodnutí, že pojedeme. S tím se musím ještě poprat.

Jste tedy sám. Máte myšlenky na ženy?

Nechci být sám, ale nejsem nyní schopný s někým fungovat, protože ještě nejsem úplně samostatný. Dokud nebudu schopný vydržet celý den s protézou, dokud si nedokážu jít po práci zasportovat a být celkově samostatnější, nemůžu žít s někým jiným. Nehledám ošetřovatelku.

Jak se s vaším úrazem vyrovnala rodina?

Ta si prošla peklem. Vůbec si neumím představit, co museli všichni prožívat. Hrozný byl už způsob, jakým se o nehodě dozvěděli. Měli jsme dorazit na zmíněnou rodinnou oslavu. Měli jsme zpoždění, nemohli se nám dovolat, tak začali procházet internet. O nehodě se sice dočetli, ale v první chvíli se psalo, že se srazila jen auta, takže zůstali v klidu. Když jsme přesto nepřijížděli, zavolala sestra známému do hradecké nemocnice a dozvěděla se, že tam s Katkou ležíme, oba v kritickém stavu. Druhý den po amputaci mě

JIŘÍ ŠVIHÁLEK (33)

Pochází z Pardubic, kde celý život žije. Přes vážnou dopravní nehodu, při níž přišel o pravou nohu, nezanevřel na život. V terapii mu pomáhá psaní blogu pacholek.com, za který letos získal prestižní cenu Magnesia Litera a byl nominován na Křišťálovou lupu. Popisuje zde vše, co se v jeho životě děje. Více o Jirkovi najdete na blogu nebo na Instagramu [@pacholek_com](https://www.instagram.com/pacholek_com).

navštívil bratr a já viděl, že má v očích slzy, zatímco já jsem se usmíval. I když to bylo asi tím, že jsem byl nadopovaný opiátý. Bráchovi jsem vynadal, ať nebulí, protože tohle jsem opravdu vidět ani slyšet nepotřeboval.

Co jste potřeboval? Jaké byly vaše pocity?

Bral jsem to jako věc, kterou neovlivním, i kdybych byl sebevíc našťvaný. Snažím se brát vše pozitivně. Pomáhá mi humor a vlastně i psaní mého blogu. Přišel jsem o nohu, je to strašné, ale nedá se s tím nic dělat. Samozřejmě jsou okamžiky, kdy se člověk probudí a je mu ze všeho smutno, ale vždycky se dá najít cíl, na který se můžu těšit. Na to jsem se upnul a z toho žiju.

Jak jste se naučil fungovat s protézou?

Člověk se jí musí naučit brát jako samozřejmost a hlavně si uvědomit, že se bez ní neobejde, pokud chce normálně fungovat. Někdo má kloub v protéze mechanický, já mám hydraulický, navíc řízený mikroprocesorem, takže mám „chytré“ koleno. Můžu ho ovládat z mobilu přes bluetooth a měnit si režimy podle toho, co zrovna dělám.

To mi musíte vysvětlit.

Dělám všechny pohyby stehnem, tedy tím, co mi z něj zbylo, a kyčlí. Protéza umí třeba přibrzďovat. Když jedu na bruslích, nechci, aby se koleno ohnulo. Potřebuju, aby bylo propnuté, nastavím tedy požadovaný režim a protéza si to sama ohlídá.

Předpokládám, že nejde o lacinou záležitost. Nebo je to standardní pomůcka hrazená pojišťovnou?

Ne, pojišťovna platí jen základ. Já jsem měl ale štěstí na sponzory, fanoušky blogu a čtenáře. Podařilo se mi díky nim vybrat na nejlepší protézu, která je k dostání.

I se sebelepší protézou ale muselo být těžké naučit se chodit.

Je chodit a chodit. První kroky jsem udělal hned na první pokus. Lehce jsem se opíral o berle, ale posun byl v tom, že jsem dokázal jít, ne jen poskakovat. Naučit se chodit správně mi ale trvalo týdny. Musel jsem si zvyknout a s protézou se sžít.

Takže ve sportu, kterému jste se věnoval před nehodou, bez problémů pokračujete?

Snažím se. Ani bych neřekl, že jsem hodně sportoval, spíš jsem nekonečně hubnul. Vždycky jsem byl oplácáný, a abych se nemusel omezovat v jídle, začal jsem běhat. Můj rekord byl tři sta naběhaných kilometrů za jeden měsíc.

Změnila tato zkušenost váš pohled na motorky?

V žádném případě. Už teď se těším, až si na ni zase sednu. Rodině jsem ale musel slíbit, že už nevyjedu do provozu. Jen na nějaký uzavřený okruh. O motorkářích se sice říká, že „jsou dárci orgánů, ale ve finále z nich moc nezbude“. Tohle klišé tedy vyvracím. Rizika na nás číhají všude. Já jsem na motorce jezdil hodně opatrně a podívejte, co se stalo.

Co všechno se ve vašem životě po nehodě změnilo? Jak jste to měl a nyní máte s prací?

Snažím se, aby se toho změnilo co nejméně. Zůstal jsem v práci, kterou jsem dělal před nehodou.

Mám výborného zaměstnavatele, který na mě počkal a podporoval mě. Dokonce mi pro pracovní i soukromé účely poskytl speciálně předělané auto, za což jsem mu velice vděčný. Pracuju v marketingu, spravuju firemní weby, starám se o obsah na sociálních sítích, připravujeme veletrhy a mnoho dalšího.

Jak přesně musí být pro vás auto upravené?

Jakmile jsem se vrátil z nemocnice, začal jsem se zajímat, jakým způsobem můžu auto řídit. Řízení je pro mě znamení svobody, nezávislosti – ať už na rodině, nebo na městské hromadné dopravě. Našel jsem si proto hned autoškolu v Přelouči, která se specializuje na podobné případy, a zapsal se.

Musel jste znova dělat řidičák?

Pokud dojde k tak radikální změně zdravotního stavu, musí člověk absolvovat rekvalifikační jízdy a teprve pak dostane potvrzení, s jakou úpravou auta smí řídit. Je to podobné jako při obtížích se zrakem. Člověk řídit může, ale jen s brýlemi nebo kontaktními čočkami. Mohl jsem si zvolit možnost řízení jenom rukama, což jsem ale odmítl, protože kdo by chtěl na volant tykadla? Nebo můžu řídit s automatickou převodovkou a pedály předělanými na levou nohu. Zvolil jsem druhou možnost, a jak jsem zmínil, zaměstnavatel mi to umožnil.

Přispívá na úpravu vozu pojišťovna?

Ne. Ale můžu si zažádat o příspěvek od státu určený na nákup kompenzačních pomůcek a do této kategorie spadá i auto. Na finanční podporu mám nárok jednou za sedm let.

Vraťme se k vašemu blogu – psal jste už před nehodou?

V práci jsem psal marketingové zprávy, takže popisování událostí a věcí mi šlo a bavilo mě. Ale že bych se vrhl na psaní povídek, to ne. Až po nehodě jsem začal psát o sobě.

Byla to pro vás terapie?

Samozřejmě. Víc než cokoli jiného je to právě terapie. Pomohlo nám to s Kačkou získat mnoho lidí, kteří nám dodávají sílu a pozitivní energii. Člověk nabude dojmu, že v tom není sám. To je skvělé a moc si toho cením.

Jen psaní asi nestačilo. Musel jste vyhledat i odbornou péči?

Zpočátku ne a docela mě překvapilo, že mi ji v nemocnici nenabídlí. U Kačky to bylo jiné. Protože její léčba byla dlouhodobá, museli jsme odborníka zajistit. Ale já byl hotový vlastně hned – urázili mi nohu a bylo vyřešeno. Problémy se u mě objevily asi půl roku po amputaci, kdy jsem začal propadat depresím. Tehdy jsem šel za specialistou. Nevím, zda mi víc pomohlo, že jsem o problémech mluvil, nebo zabrala předepsaná antidepresiva. Každopádně už jsem v pohodě.

S jakým úmyslem jste blog zakládal? Co jste si od toho sliboval?

Jako introvert jsem se chtěl vyvarovat toho, aby za mnou začali lidi chodit a vyptávali se, co se mi stalo. Tak jsem to sepsal a odkaz sdílel na sociálních sítích. Text začal žít vlastním životem a o to větší je to pro mě překvapení. Nominaci na Křišťalovou lupu nebo ocenění

„Ještě jsem neměl den, který by proběhl úplně bez problémů. Někdy mě bolí noha z protézy, jindy přijde něco jiného. Ale snažím se!“

Magnesia Litera jsem skutečně nečekal. Očividně už může vyhrát i bloger, který neumí ani správně napsat čárky ve větě! Teď své vítězství záměrně trochu zlehčuju. Ve skutečnosti pro mě bylo něčím úžasným a moc si ho vážím.

Nevadilo vaší partnerce, že jste šel doslova s „kůží na trh“?

Ne, myslím, že má pozitivita jí naopak pomáhala. To, že jsem přišel o nohu, obřečela a nesla možná hůř než já. Pomohlo jí, když viděla, že jsem v pohodě.

Na galavečer Magnesia Litera, kde jste přebíral cenu, jste dorazil s odhalenou protézou. Proč?

Protézu mi koupili fanoušci, chci jim ukázat, že ji používám. Navíc se mi fakt líbí, je to krásný kus techniky. A co si bude-

1 Peníze za ocenění Magnesia Litera v kategorii blog roku chce Jírka investovat do nahrání audioknihy.
2 Tvůrcem krásné grafiky knihy Deník jednohožce (je dosud v prodeji) je přítel Jirkovy sestry.

me povídat, taky trochu hraju na city – když mě lidi vidí kráčet s protézou, pouštějí mě sednout. Teď si dělám samozřejmě legraci a je to řečeno s nadsázkou.

Vznikla i kniha Deník jednohožce. Jsou v ní tytéž texty jako na vašem blogu?

V podstatě ano. Navíc jsou tam rozhovory s hasiči a rodinou. Texty prošly jazykovou korekturou, tudíž jsou téměř bez chyb. Přidal jsem také pár receptů. Ne svých, sám vařit neumím, ale na jídla, která mě provázela pobytem v nemocnici, kam mi je nosila rodina. Koho kniha zaujme, může ve čtení pokračovat na blogu.

O čem tam nyní píšete?

To nejhorší a nejzásadnější mám za sebou. Už přispívám, jen když se něco děje. Absolvoval jsem třeba dvoutýdenní pobyt v rehabilitačním středisku na Malvazinkách, určený aktivnějším amputářům, tedy těm, kteří se s osudem nechtějí smířit a nevzdávají to. Bylo nás sedmáct, dohromady jsme měli čtrnáct nohou. Přesto jsme zkoušeli různé sporty. Zahráli jsme si ragby, jezdili na koloběžkách, bruslích, paddleboardu. Bylo to skvělé. Jinak už se ale moc zajímavého nestalo, asi budu muset zase na nějaké operace, abych vytvořil pořádné drama.

Přehodnotil jste po nehodě svůj pohled na život?

Všichni myslí, že jsem si najednou začal užívat každého dne, ale tak to není. Možná v první chvíli. Člověk si říká, že nebude řešit malichernosti, ale postupem času spadne do normálu a zase se začne zaobírat nesmysly. V tomhle nejsem jiný než ostatní. ■

TEREZA DUSOVÁ